

VALTIONEUVOSTON ASETUS JUURIKÄÄVÄN TORJUNNASTA

Yleistä

Ehdotettu asetus tarkentaa metsätuholain muutosehdotuksen 8 a §:ssä tarkoitettuja juurikäävän leviämisen riskialueita, torjuntakohteita, hyväksyttäviä torjunta sekä lämpötilaa koskevaa rajausta. Riskialueiden ja torjuntakohteiden säätäminen valtioneuvoston asetuksella on tarpeellista, jotta tiedon lisääntyessä tai juurikäävän esiintymisen riskialueiden muuttuessa pystytään tarvittaessa reagoimaan nopeasti aluejakoja muuttamalla.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 §

Juurikäävän leviämisen riskialueet ja torjuntakohteet

Pykälässä tarkennettaisiin metsätuholain 8 a §:ssä tarkoitettuja juurikäävän leviämisen riskialueita. Riskialueita olisivat metsien hoidosta ja käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1308/2013) 1§:ssä määritellyt keskinen Suomi ja eteläinen Suomi. Lisäksi tarkennettaisiin torjuntakohteita. Näitä olisivat riskialueiden kivennäismaalla sijaitsevat metsiköt, joiden puuston tilavuudesta ennen hakkuuta olisi mäntyä tai kuusta taikka molempia yhteensä yli 50 prosenttia. Torjuntakohteita turvemaalla olisivat puolestaan metsiköt, joiden puuston tilavuudesta ennen hakkuuta olisi kuusta yli 50 prosenttia. Tutkimusten mukaan juurikääpä sekä tartuttaa kuusen kantoja että leviää juuriyhteyksiä pitkin myös turvemailla. Turvemaiden männiköiden osalta ei ole tehty selvityksiä siitä, leviääkö tauti siellä. Yhtään tautitapausta turvemaiden männiköissä ei ole tähän mennessä tavattu, joten turvemaiden osalta torjuntaa tehtäisiin vain kuusikoissa.

2 §

Hyväksyttävät torjuntamenetelmät

Pykälässä määriteltäisiin ne menetelmät, joilla juurikäävän torjunta olisi mahdollista tehdä. Torjuntamenetelmät olisivat kantokäsittely hyväksytyllä kasvinsuojeluaineella, puulajin vaihto lehtipuuksi uudistushakkuun jälkeen tai muu vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

Suomessa Tukes päättää kasvinsuojeluaineeksi tarkoitettujen valmisteiden hyväksymisestä ja käytön ehdoista sekä ylläpitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista. Ainoastaan kasvinsuojeluainerekisterissä olevia kasvinsuojeluaineita saa myydä ja käyttää. Havupuiden kantojen suojaamiseksi juurikäävän tartunnalta on saatavissa sekä biologinen harmaaorvakkavalmistetta että useita kemiallisia ureavalmistetta. Kantokäsittely estää juurikäävän

leviämistä tehokkaasti. Yhden lehtipuusukupolven aikana puolestaan valtaosa juurikäävästä ehtii hävitä kasvupaikalta havupuun kantojen maatuessa.

Kantokäsittely olisi tehtävä siten, että kaikki tyviläpimitaltaan yli 10 senttimetriä olevat kannot käsitellään. Pienet alle 10 senttimetriä olevat kannot kuivuvat ja lahoavat nopeasti eivätkä muodostu pitkäaikaisiksi tartuntalähteiksi. Kasvinsuojeluaineen tulisi peittää vähintään 85 prosenttia kunkin käsiteltävän kannon pinnasta. Paras torjuntateho saavutetaan silloin, kun mahdollisimman suuri osa kannon pinnasta peittyy kantokäsittelyaineella.

Kantojen nostoa ei pidettäisi hyväksyttävänä torjuntamenetelmänä, sillä ei estä juurikäävän siirtymistä seuraavaan puusukupolveen. Kannonnoston yhteydessä lahokohteille jää joka tapauksessa lahoja kantoja ja juuristoa, joista sienet leviää. Myöskään kulotus ei korvaa kantokäsittelyä, sillä vaikka sillä voidaan jonkin verran vähentää itiötartuntaa, on juurikääpä suojassa kuumuudelta lahon kannon juurissa. Lisäksi kulotus nostaa maan pH-arvoa, mistä juurikääpä hyötyy ja saa vauhtia leviämiseen.

3§

Lämpötilaa koskeva raja

Juurikäävän torjuntaa ei tarvitsisi tehdä, jos ilman lämpötila on siihen liian alhainen. Toukokuun alun ja marraskuun lopun välisenä aikana voi olla ajanjaksoja, jolloin ilman lämpötila on niin alhainen, että käsittelyaine voi jäätyä letkuihin. Toisaalta myös juurikäävän tartunta vähenee jyrkästi ilman kylmetessä. Pykälässä tarkennettaisiin, että hakkuun yhteydessä tehtävää torjuntaa ei tarvitsisi tehdä, jos hakkuuta edeltävän viiden viimeisen vuorokauden keskilämpötila on ollut alle + 5 celsiusastetta tai hakkuupäivän lämpötila on alle 0 celsiusastetta.

4 §

Voimaantulo

Asetus on ehdotettu tulevaksi voimaan x.x.2016.

Lausunnot

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausunnot...

Taloudelliset vaikutukset

Asetus toteutetaan valtiontalouden kehyksen puitteissa eikä se vaikuta valtion talousarvioon. Juurikäävän torjunnan poistaminen tukijärjestelmästä arvioidaan säästävän vuosittain valtion tukea noin 7 miljoonan euron verran.

Juurikääpä aiheuttaa arvioiden mukaan maanomistajille vuosittain lähes 50 miljoonan euron

tappiot. Juurikäävän torjunnalla vähennetään näitä taloudellisia tappioita ja lisäksi pyritään estämään juurikäävän leviämistä uusille alueille. Metsän hakkaajan eli pääsääntöisesti puuta ostavan teollisuuden olisi huolehdittava juurikäävän torjunnasta. Jos maanomistaja hakkaa puunsa itse, eikä luovuta metsänhakkuuoikeutta toiselle osapuolelle, joutuu hän huolehtimaan torjunnasta itse.

Laintarkastus